

Observatie-onderzoek in de *Gehandicaptenzorg*

Eindrapportage

drs. H. Hoekstra | drs. S. Boeke | drs. N. van der Veer

11 september 2020

ONDERZOEKSPROGRAMMA

ARBEIDSMARKT

ZORG & WELZIJN

www.azwinfo.nl

Inhoudsopgave

1. Over dit onderzoek	p. 3
2. Samenvatting observaties	p. 8
3. Impact, trends en thematiek	p. 11
4. Hoofdpijnen per thema	p. 17
5. Verdieping per thema	p. 21
Bijlagen	p. 61

1. Over dit onderzoek

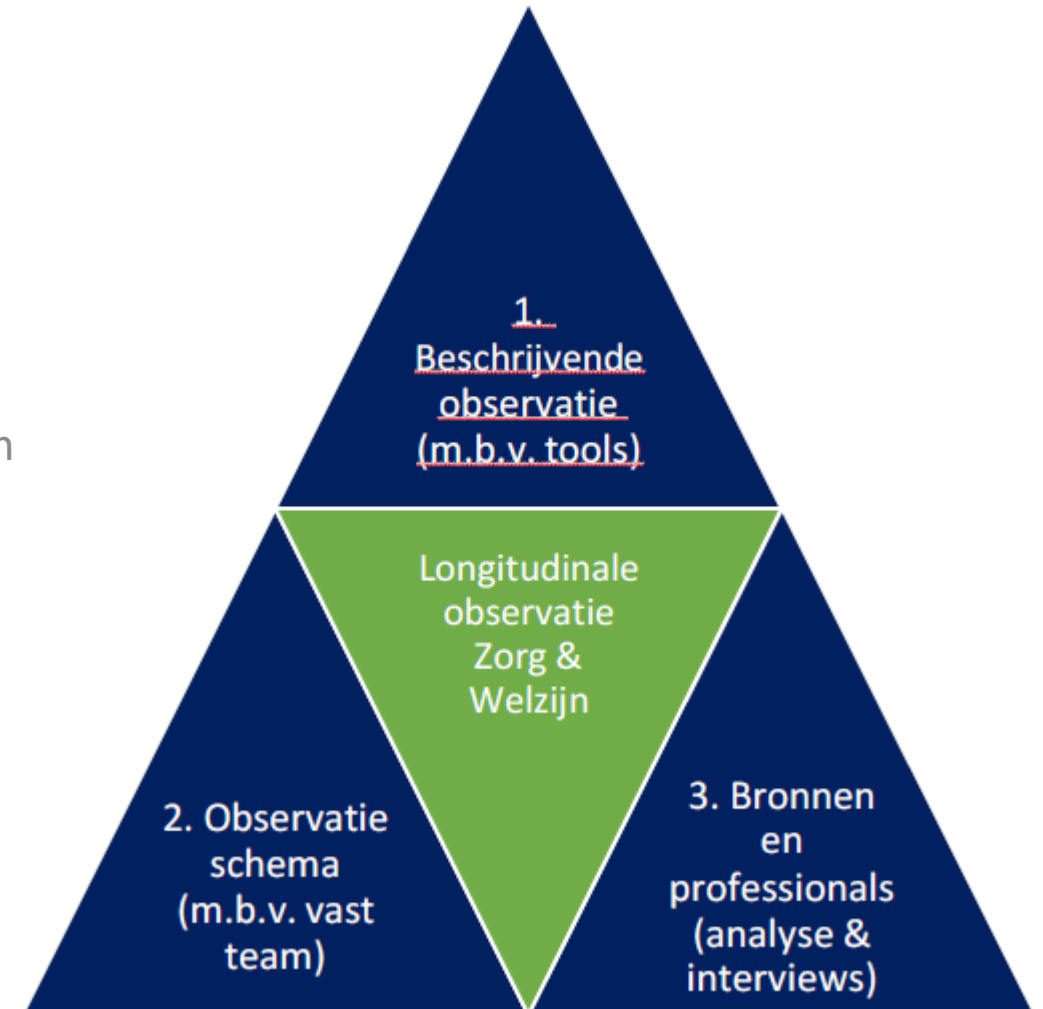
De opdracht

- Opdracht: het observeren en rubriceren van wat zich afspeelt in de diverse branches binnen de sector Zorg en Welzijn in deze Coronacrisis, ten aanzien van tien vooraf benoemde thema's.
- Thematiek: instroom, uitstroom, imago, innovatie & technologie, organiseren van zorg, werkomgeving, psychische druk, opleiden & ontwikkelen, regelgeving en regeldruk, financiering van zorg. Deze 10 hoofdthema's zijn nader uitgewerkt in 16 subthema's die in deel 3 aan bod komen.
- Uitgangspunten:
 - Waardevrij
 - Feitelijke observatie
 - Input voor gerichte evaluatie
 - Geen belasting voor werkgevers en werknemers
 - Triangulatie van methoden

Onderzoeksmethodiek

- Methoden:
 - Deskresearch
 - Methode 1: beschrijvende observatie
 - Met behulp van tools verzamelen en analyseren van berichten/content in media en op social media
 - Methode 2: observatieschema
 - Verzamelen en analyseren van discussies/berichten in discussiegroepen/fora
 - Methode 3: bronnen en professionals
 - Verzamelen en analyseren van externe bronnen (artikelen en rapporten)
 - Interviews met professionals uit het werkveld
 - Gericht op het aanscherpen van methode 1 en 2.

Meer details over de methodiek vindt u in de bijlagen (pagina 63-65)

Overzicht per methode over alle branches

- Methode 1: beschrijvende observatie
 - 14.829 berichten geanalyseerd in media (1/3 t/m 4/9)
 - 19.372 berichten geanalyseerd in social media (1/3 t/m 4/9)
- Methode 2: observatieschema
 - 26.972 berichten geanalyseerd in fora/discussiegroepen (week 20 t/m 36)
- Methode 3: bronnen en professionals
 - 58 gesprekken met professionals verspreid over alle branches
 - 510 bronnen artikelen/rapporten geanalyseerd (week 20 t/m 36)

Opbouw van deze rapportage

- Na de toelichting op het onderzoek (huidig - deel 1), begint de rapportage met een samenvatting van de observaties (deel 2).
- In deel 3 wordt de mate waarin de diverse thema's aan bod kwamen in de afgelopen maanden grafisch in beeld gebracht. De zogeheten impact per week wordt in beeld gebracht. Ook worden verschillen tussen media enerzijds en social media/fora anderzijds getoond. Daarnaast, wordt aan de hand van een tijdlijn, inzichtelijk gemaakt welke ontwikkelingen in welke periode speelden en zorgden voor eventuele pieken in de berichtgeving. Tot slot bevat dit deel het sentiment ten aanzien van de belangrijkste thema's.
- In deel 4 worden de hoofdlijnen uit de observaties per thema weergegeven.
- In deel 5 vindt verdieping per thema plaats. Per hoofdlijn worden de 'onderstromen' samengevat, waarna steeds een aantal voorbeelden getoond wordt van berichtgeving in de media of discussies op social media/in fora.

2. Samenvatting observaties

Samenvatting observaties Gehandicaptenzorg (1/2)

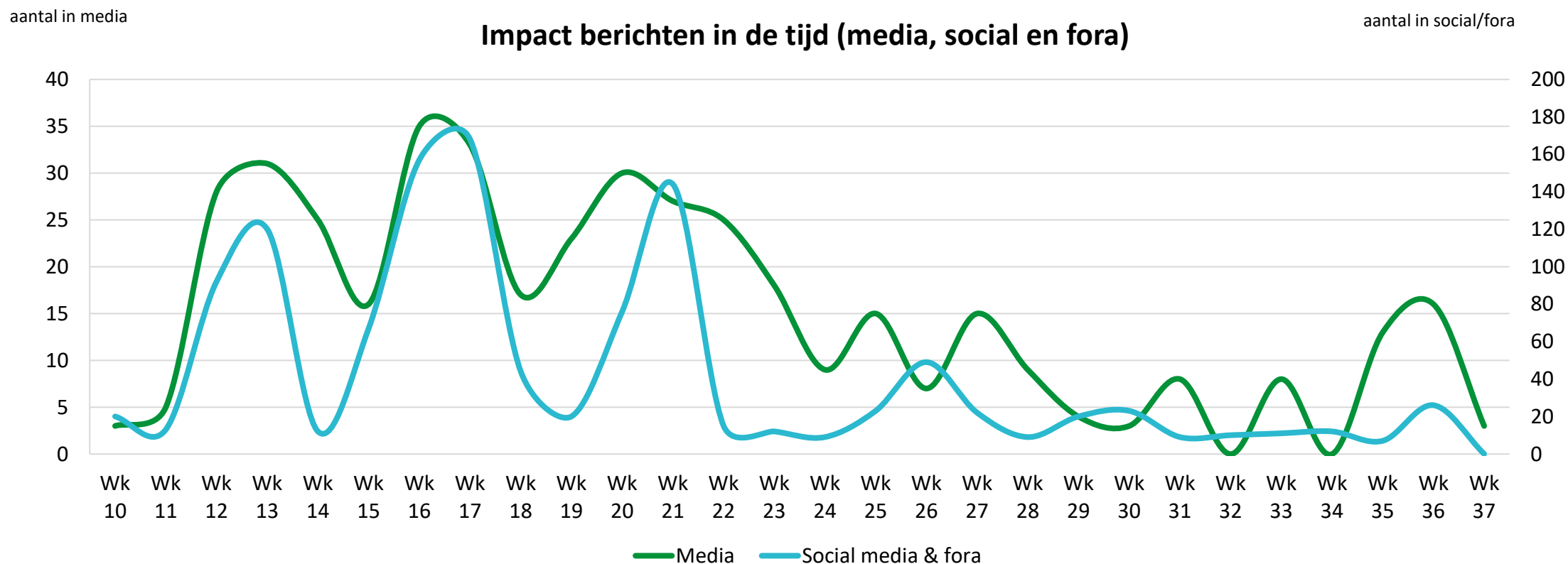
- De **belangrijkste thema's** die in de Gehandicaptenzorg speelden sinds maart zijn Organiseren van zorg en de Werkomgeving.
 - Beide thema's kwamen frequent voor in de berichtgeving in de (vak)media en discussies op social media en in fora.
- **Organiseren van zorg** gaat vooral over: Het niet door kunnen laten gaan van dagactiviteiten en bezoek van gehandicapten en de impact die dat heeft op ouders en gehandicapten. Er wordt een groot (geestelijk) beroep gedaan op ouders
 - Dagactiviteiten en bezoek waren lang niet mogelijk. Tot 1 juni waren dagactiviteiten afgezegd. Vanaf 23 maart waren bezoeken weer mogelijk indien dat in het belang van de cliënt was. Uiterlijk 15 juni was bezoek weer mogelijk. Uiterlijk 1 juli konden weer afspraken worden gemaakt over logeren.
 - Ook in gehandicaptenzorg worden innovaties doorgevoerd, denk aan onderwijs en dagbesteding. Het vervallen van bezoeken kan niet altijd worden opgevangen door beeldbellen. Sommige cliënten hebben niet het vermogen om dit te begrijpen.
 - Mensen met een beperking waren tot juli nog nauwelijks betrokken bij de protocollen die door ondernemers en overheden worden gemaakt voor de anderhalvemeter samenleving. Dat is sinds juli veranderd met de komst van protocollen voor reizen en toegankelijkheid openbare ruimte.
 - Op ouders/verzorgers wordt een groot (geestelijk) beroep gedaan. Ouders kunnen hun kind niet zien. Bij ouders die hun kind thuis hebben ligt 'Zorgburn-out' op de loer. 80% heeft geen alternatief. Uit een onderzoek in augustus blijkt dat ouders niet altijd betrokken worden bij het maken van afspraken.

Samenvatting observaties Gehandicaptenzorg (2/2)

- **Werkomgeving** gaat vooral over: Het tekort aan testen en beschermingsmiddelen met als gevolg een onveilig gevoel bij sommige werknemers. Daarnaast zijn er verschillende geluiden over werkdruk en de toename daarvan.
 - Instellingen in de gehandicaptenzorg en ouders van kinderen die in deze instellingen wonen, stellen dat er veel te weinig op Corona wordt getest. Bovendien is er een gebrek aan mondkapjes en beschermende kleding.
 - Medewerkers ervaren dit als een gebrek aan bescherming. Hierdoor voelen zij zich kwetsbaar. De veiligheid van de werkomgeving is in het geding. Het is ook moeilijk voor personeel om afstand te houden. Werken zonder een knuffel is lastig.
 - Al voor de Coronacrisis zijn er zorgen over personeelstekorten. 61% van de vacatures in de gehandicaptenzorg zijn moeilijk vervulbaar. Er zijn verhalen over de inzet van niet geschoold personeel, dat soms taken overneemt van zorgpersoneel.
 - Onderzoek van inspectie geeft aan dat de werkdruk nauwelijks of matig is toegenomen voor de gehele branche (mei). Zorgaanbieders hebben bijvoorbeeld zorgverleners van de dagbesteding overgeplaatst naar de woningen om hun collega's te ondersteunen.
 - Het Sociaal en Cultureel Planbureau geeft in juni aan dat de werkdruk waarschijnlijk gestegen is voor gehandicapten in instellingen. Dit omdat vrijwilligers en familieleden geen toegang kregen tot de verschillende woonvormen tijdens de lockdown-periode.

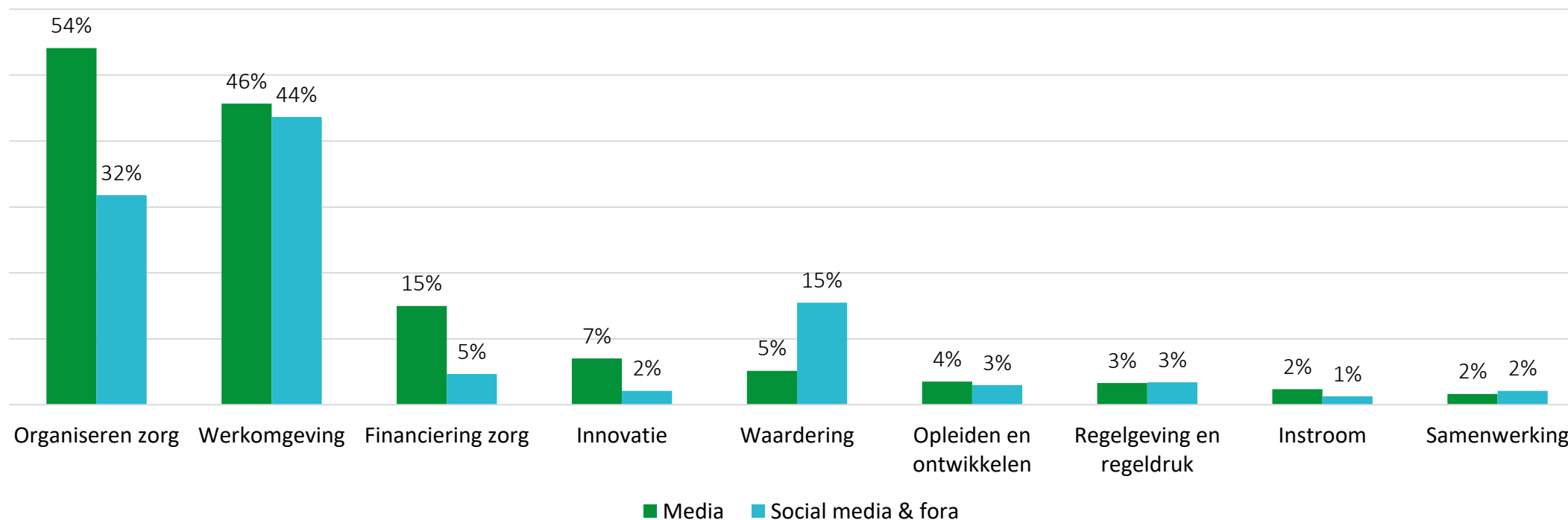
3. Impact, trends en thematiek

De berichtgeving over de Gehandicaptenzorg is het meest actief tot week 24.

De aandacht gaat vooral uit naar het Organiseren van zorg en de Werkomgeving.

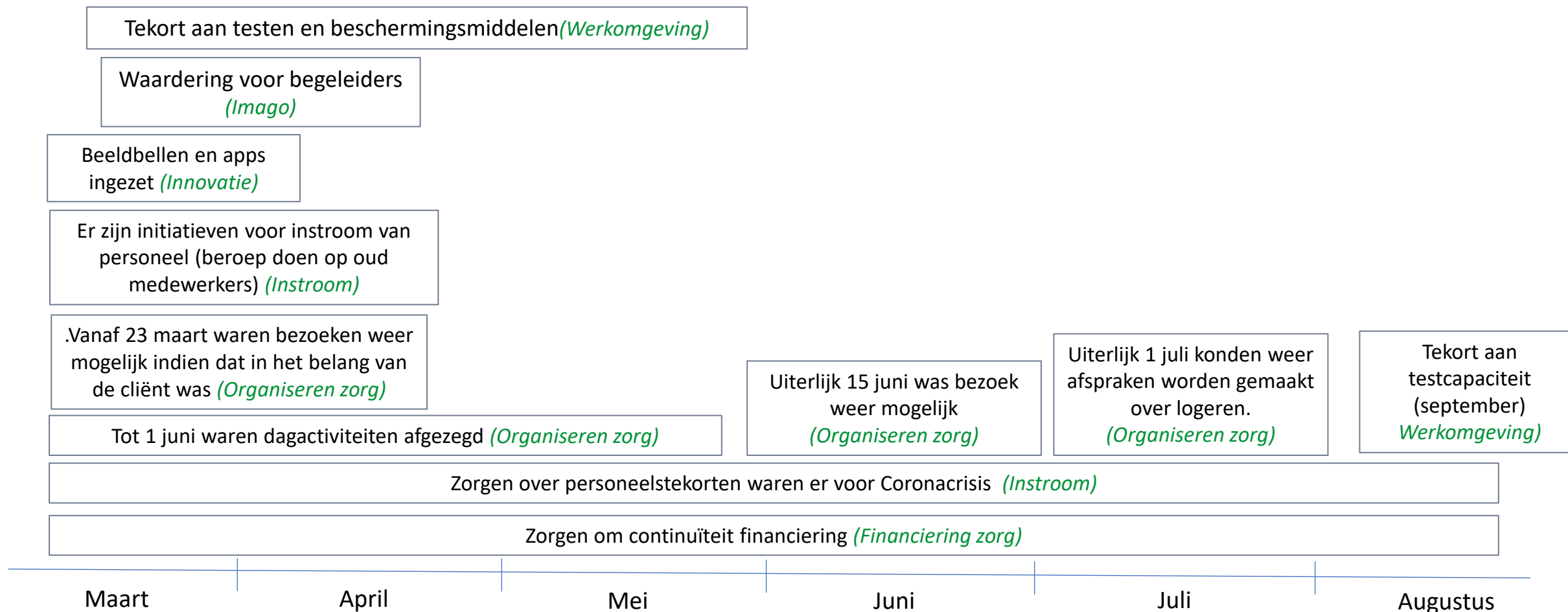
Thema's - Waar gaat de aandacht naar toe?

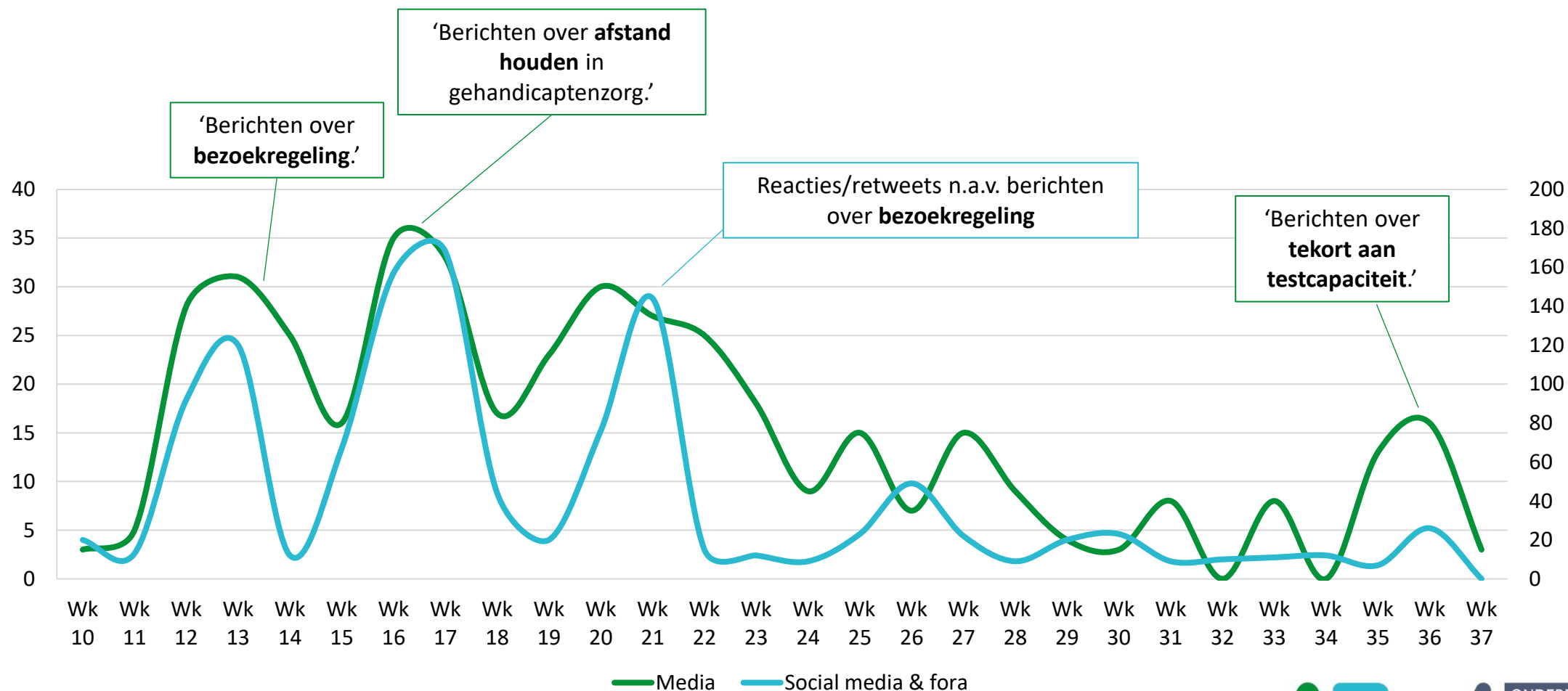
Berichten kunnen over meerdere thema's gaan.
Percentages kunnen optellen tot meer dan 100%

Thema's die zowel in media als in social media/fora
minder dan 2% behalen zijn weggelaten uit de grafiek.

Tijdlijn Gehandicaptenzorg

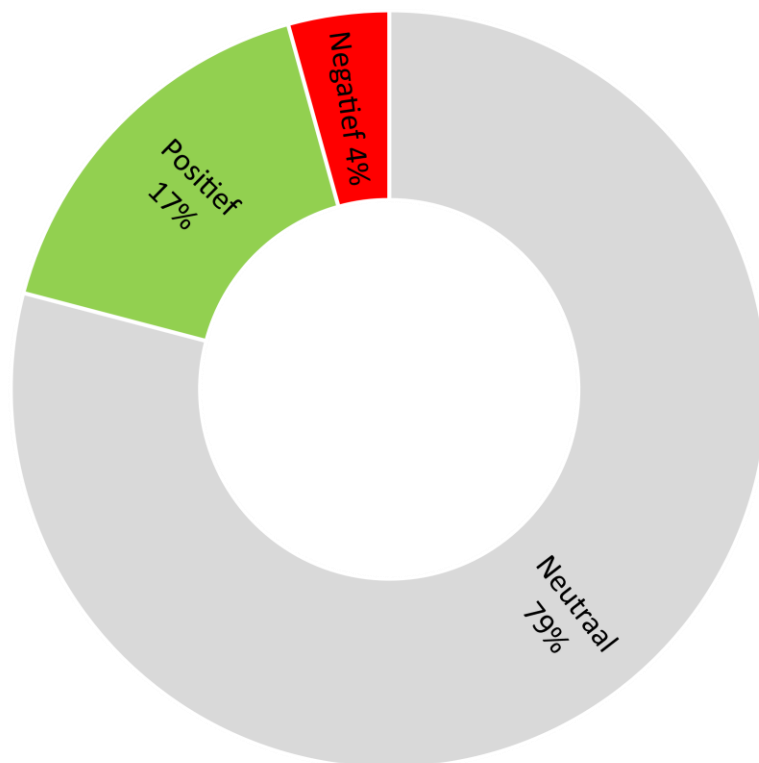

De voornaamste pieken in berichtgeving zijn gerelateerd aan het organiseren van de zorg

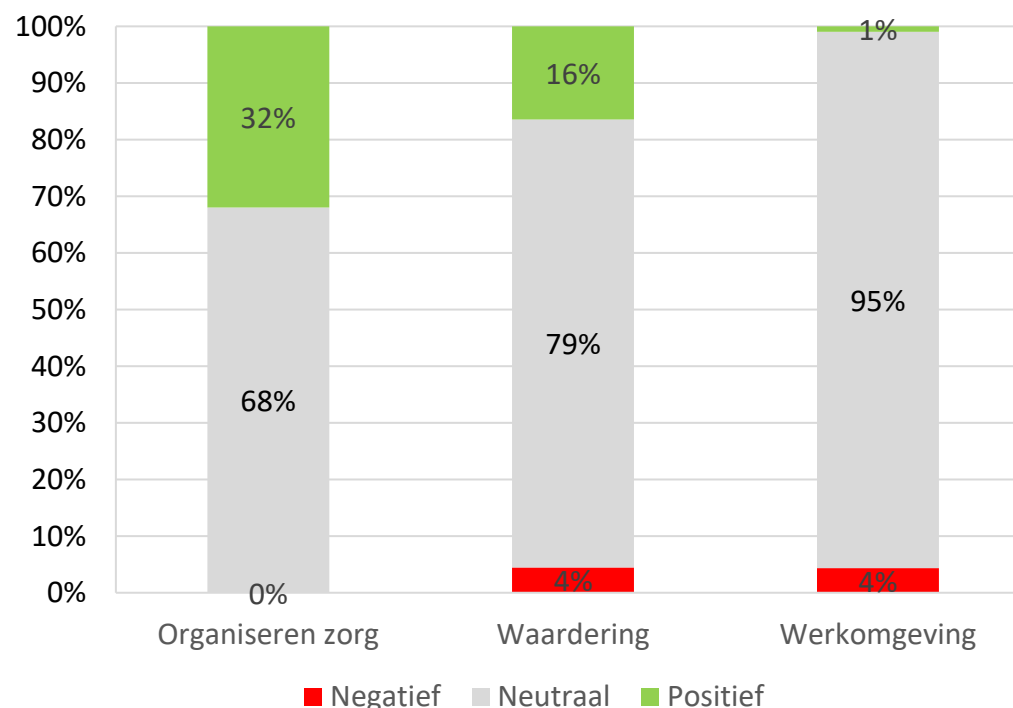
Op social media/fora was het sentiment overwegend neutraal, en aangaande organiseren vaak positief.

Sentiment Gehandicaptenzorg totaal (social/fora)*

* Heeft betrekking op alle berichten op social media & fora die gaan over de Gehandicaptenzorg.

Sentiment per thema (social/fora)**

** Alleen de meest voorkomende thema's zijn getoond.

Uitleg

Bij sentimentanalyse wordt geanalyseerd of een bericht positief, neutraal of negatief van karakter is.

Nadere uitleg vindt u in de bijlagen.

De analyse heeft alleen betrekking op social media & fora.

4. Hoofdlijnen per thema

Introductie bij deel 4 en 5

Deel 4: hoofdlijnen

In deel 3 hebben we laten zien over welke thema's het binnen de branche vooral ging in de afgelopen zes maanden. In deel 4 worden de observaties per thema genoemd. Het gaat hierbij om het antwoord op de vraag:

- 'Welke ontwikkeling(en) hebben we binnen de branche geobserveerd ten aanzien van thema X?'

Deel 5: verdieping per thema

In deel 5 worden de hoofdlijnen uit deel 4 verder uitgediept en van voorbeelden voorzien. Een ontwikkeling kan bestaan uit verschillende onderstromen die de hoofdlijn onderschrijven. Het aantal onderstromen binnen een ontwikkeling is vaak een indicatie voor de mate waarin een bepaald thema speelt of speelde binnen de branche. In deel 5 gaat het om het antwoord op de volgende vragen:

- 'Welke onderstromen kunnen we onderscheiden binnen de betreffende hoofdlijn?'
- 'Onder wie speelt het/op wie heeft de ontwikkeling betrekking?'
- 'Wanneer speelt of speelde deze ontwikkeling?'
- 'Speelt deze ontwikkeling regionaal of landelijk?'

Hoofdlijnen Gehandicaptenzorg per thema (1/2)

1. Instroom	2. Uitstroom	3. Imago	4. Innovatie	5. Organiseren van zorg
- Zorgen over personeelstekorten waren er voor Coronacrisis - Er zijn initiatieven voor instroom van personeel (beroep doen op oud medewerkers)	Geen specifieke signalen*	- Waardering voor begeleiders - Weinig focus op gehandicaptenzorg vanuit politiek	- Innovaties worden versneld ingevoerd - Beeldbellen is voor sommigen heel ingewikkeld	- Dagactiviteiten afgezegd en bezoek niet mogelijk tot 1 juni - Er wordt een groot (geestelijk) beroep gedaan op ouders - Specifieke protocollen zorgverlening in de Coronatijd vanaf juli - Organisaties willen branche-overstijgende crisisteam (los van Corona) - Er wordt nagedacht over beleid bij een 2e golf/nieuwe piek van Corona - Recht op IC-zorg gehandicapten

* Betekent dat er geen eenduidige ontwikkelingen geobserveerd zijn waarover vanuit meerdere bronnen gerapporteerd is.

Hoofdpijnen Gehandicaptenzorg per thema (2/2)

6. Werkomgeving	7. Psychische druk	8. Opleiden en ontwikkelen	9. Regelgeving en regeldruk	10. Financiering van zorg
• Er is een tekort aan testen en beschermingsmiddelen en dat geeft sommigen een onveilig gevoel • Verschillende geluiden over toename werkdruk • Problemen in gehandicaptenzorg door tekort testcapaciteit	• Stress, angst en schuldgevoelens bij zorgpersoneel	• Fysiek onderwijs is lastig, online opleiden is een oplossing • Vouchers voor kruisbestuiving tussen mbo en gehandicaptenbranche • Zorgen over het aantal opleidingsplaatsen psychologen	• Ruimte voor (tijdelijke) inzet niet-geregistreerd personeel	• Zorgen om continuïteit financiering

5. Verdieping per thema

1. Instroom

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/ speelde het?	Landelijk/ regionaal?
Zorgen over personeelstekorten waren er voor Coronacrisis	61% van de vacatures in de gehandicaptenzorg zijn moeilijk vervulbaar. - Niet geschoold personeel neemt soms taken waar van zorgpersoneel.	UWV	Maart	Landelijk
Er zijn initiatieven voor instroom van personeel (beroep doen op oud medewerkers)	Er zijn verschillende initiatieven gelanceerd om extra medewerkers voor de zorg te werven, en deze zijn regionaal gebundeld in een gezamenlijke database gekoppeld aan de vraag van zorgorganisaties (www.extrahandenvoordezorg.nl).	- Gepensioneerde of andere professionals die niet meer in de zorg werken - Zorg en Welzijn sector breed	Maart	Landelijk

Voorbeelden Instroom (1/2)

“personeelstekort in verstandelijk gehandicaptenzorg. “We zien dat beveiligers als begeleider worden ingezet. Alsof je schoonmakers patiënten op de intensive care laat verzorgen. Echt heel erg.”

Bron: twitter.com, 4 maart

“Een #baan kan veel meer zijn dan gewoon je #werk. Je kunt echt iets voor een ander betekenen, al helemaal in de #gehandicaptenzorg! Ben je zij-instromer of herintreder? Laat je inspireren tijdens de Ontdek-de-zorg-Week van 16 tot en met 20 maart 2020: <https://t.co/sVh1UNbwDh> <https://t.co/lVo4cXpvlB>.”

Bron: twitter.com, 12 maart

Veel moeilijk vervulbare vacatures

In alle branches ervaren werkgevers wervingsproblemen. Bij de huisartsenpraktijken en gezondheidscentra is 77% van de vacatures moeilijk vervulbaar². In de overige zorg, waartoe o.a. tandartspraktijken en ambulancediensten behoren, is dat 68% van de vacatures. Maar ook in de grotere branches VVT (63%), gehandicaptenzorg (61%), ziekenhuizen (59%) en GGZ (55%) hebben werkgevers te maken met vacatures die moeilijk te vervullen zijn. Ondanks deze wervingsproblemen lukt het dus nog wel om werkgelegenheidsgroei te realiseren.

Bron: uww.nl, 16 maart

11-9-2020

AZW - Brancherapportage Gehandicaptenzorg

Voorbeelden Instroom (2/2)

Bron: vgn.nl, 18 maart

Er is vandaag een platform beschikbaar gekomen, waarop vraag en aanbod van extra personeel voor de zorg (regionaal) samengebracht kan worden. Het platform is een breed samenwerkingsverband van brancheorganisaties, vakbonden, regionale werkgeversorganisaties, beroepsverenigingen, private initiatieven en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Met dit initiatief hopen partijen de inzet van extra personeel in zorgorganisaties, waaronder binnen de gehandicaptenzorg, gedurende de coronacrisis te ondersteunen.

De verschillende initiatieven die de afgelopen dagen zijn gelanceerd om extra medewerkers voor de zorg te werven, bundelen hun krachten en worden via een gezamenlijke database regionaal gekoppeld aan de vraag van zorgorganisaties. Op www.extrahandenvoordezorg.nl kunnen bijvoorbeeld gepensioneerde of andere professionals die niet meer in de zorg werken zich aanmelden als ze tijdelijk terug zouden willen keren. De afgelopen dagen kwamen er her en der al zo'n 7000 aanmeldingen binnen van ex-zorgmedewerkers die graag zouden willen helpen nu er overuren worden gemaakt in de zorg. En als er bij organisaties of bedrijven sprake is van een tijdelijk overschot aan medewerkers omdat bepaalde activiteiten niet meer plaats vinden, kan dat ook via de site worden gemeld.

Zorg- en welzijnsorganisaties die door de coronacrisis op zoek zijn naar extra medewerkers kunnen op het platform hun vraag naar extra inzet aangeven.

3. Imago

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/ speelde het?	Landelijk/ regionaal?
Waardering voor begeleiders	Landelijk krijgen medewerkers en cliënten in de gehandicaptenzorg aandacht.	Breed	Maart/april	Landelijk
Weinig focus op gehandicaptenzorg vanuit politiek	- De gehandicaptenzorg is voor veel mensen echter onbekend terrein, en is daarom veel minder vaak onderwerp van het maatschappelijke debat. - Het gevoel is dat de gehandicaptenbranche nauwelijks genoemd.	Breed	Juni	Landelijk

Voorbeelden Imago (1/2)

Koning Willem-Alexander steekt bewoners en begeleiders hart onder de riem

< Delen

Koning in gesprek met Kees. Rechts: Josien van Zwol.

02 april 2020

Locatie De Hage in Rijssen van Philadelphia Zorg kreeg vanmiddag een bijzonder beeld-telefoontje. De koning belde omdat hij graag wil weten hoe het in deze periode gaat met de bewoners en medewerkers in de gehandicaptenzorg. En hoe je met elkaar omgaat met deze lastige en emotionele situatie die is ontstaan door de coronacrisis.

Bron: vgn.nl, 2 april

“Mooie steunbetuiging voor alle medewerkers in de gehandicaptenzorg, mensen met een beperking en hun naasten. Bedankt @Bea... ; Respect voor de 175.000 medewerkers in de gehandicaptenzorg, de 200.000 cliënten en hun familie en vrienden. Samen komen jullie er doorheen! #solidariteit #vgn”

Bron: twitter.com, 4 maart

Voorbeelden Imago (2/2)

Nog steeds wordt de gehandicaptensector nauwelijks genoemd

Aandacht

Alle aandacht ging die eerste tijd begrijpelijkwijls naar de ziekenhuizen en in het bijzonder de IC's. Maar de groep mensen met een beperking of chronische ziekte was niet in beeld. Nog steeds wordt de gehandicaptensector nauwelijks genoemd. Een hard gelag voor deze mensen en de grote groep hardwerkende professionals.

Bron: publicaties.zonmw.nl, 4 juni

Hoe komt het dat de focus tot dusver niet bij de gehandicaptensector lag?

In vergelijking met andere sectoren kampt de gehandicaptenzorg met een zwakke maatschappelijke positie. Het fenomeen van de ouderenzorg maken we bijna allemaal wel mee, iedereen heeft immers ouders. De gehandicaptenzorg is voor veel mensen echter onbekend terrein, en is daarom veel minder vaak onderwerp van het maatschappelijke debat. Terwijl we het hebben over een groep van 1,5 miljoen mensen. Daarnaast maakt het type handicap een belangrijk verschil. Mensen in een rolstoel zijn heel zichtbaar, terwijl een licht verstandelijke beperking veel minder opvalt. De diversiteit maakt het dus ook lastig, wat bij de ouderenzorg een veel minder grote rol speelt. Ouderen komen in de zorg pas in beeld op het moment dat ze vanwege hun ouderdom ook gehandicapt worden.'

Bron: zorgvisie.nl, 29 april

4. Innovatie

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/speelde het?	Landelijk/regionaal?
Innovaties worden versneld ingevoerd	Ook in gehandicaptenzorg worden innovaties doorgevoerd, denk aan onderwijs en dagbesteding.	VGN	Maart	Landelijk
Beeldbellen is voor sommigen heel ingewikkeld	Het vervallen van bezoeken kan niet altijd worden opgevangen door beeldbellen. Sommige cliënten snappen het niet.	V&VN	Maart	Landelijk

Voorbeelden Innovatie

Nieuwe vormen van onderwijs en dagbesteding

Werk en onderwijs geven structuur aan het leven. En voldoening. Als dat wegvalt heeft dat grote gevolgen, zeker bij mensen met een beperking. Dat kan bijvoorbeeld leiden tot slaapproblemen en probleemgedrag. Gelukkig spelen begeleiders hier goed op in, bijvoorbeeld door via digitale hulpmiddelen, nieuwe vormen van onderwijs en dagbesteding en zelfs behandeling, zoals fysiotherapie en logopedie, aan te bieden. Deze nieuwe vormen worden momenteel in sneltreinvaart ontwikkeld.

Organisaties delen hun digitale hulpmiddelen

Verschiedende organisaties delen nu hun hulpmiddelen die ervoor zorgen dat mensen met een beperking thuis of op de woonlocatie afleiding hebben en leuke activiteiten kunnen ondernemen. Denk bijvoorbeeld aan het boeiende videokanaal [Hallo Thuis](#) van Philadelphia, de inspirerende [Bewegkaarten](#) van Siza en de overzichtelijke website [digidagbesteding.nl](#) van de VG-innovators. Op onze eigen website verzamelen we alle [initiatieven en informatie](#) waarmee mensen met een beperking, hun ouders, en hun begeleiders ook de lentedagen van 2020 op een leuke manier kunnen invullen.

Bron: www.vgn.nl, 26 maart

Lancering van De Telefoonlijn

Van de redactie | 25-03-2020

TWENTE - De brancheorganisatie VGN heeft een nieuwe bezoeksregeling voor de gehandicaptenzorg afgekondigd.

Bewoners van instellingen krijgen nu geen bezoek en gaan zelf ook niet op bezoek. Avelijn heeft daarom de Telefoonlijn gelanceerd. Mensen met een verstandelijke beperking kunnen dagelijks tussen 10:00 en 16:00 uur contact opnemen via 074-2651168 voor een gezellig praatje of tips voor thuisactiviteiten.

De Telefoonlijn wordt bemand door de medewerkers van Avelijn Bureau Evenementen aldus Ellen van Heek van Avelijn op Twente FM.

Je hoeft geen cliënt te zijn bij Avelijn om te mogen bellen. "Dit soort telefoonlijnen zijn bekend in de ouderenzorg, maar er was nog geen variant voor de verstandelijke gehandicaptenzorg".

Bron: twentefm.nl, 25 maart

Geen bezoek gehandicaptenzorg: 'Beeldbellen is voor sommigen heel ingewikkeld'

Hoe leg je aan een cliënt met een verstandelijke beperking uit dat er geen bezoek meer langskomt? Dat de dagbesteding voortaan op de woonlocatie plaatsvindt en dat niezen écht in de elleboog moet? Ook in de verstandelijk gehandicaptenzorg veroorzaakt de coronacrisis flinke uitdagingen. We belden met Sandra de Wit, verpleegkundig specialist en voorzitter van [V&VN Verstandelijk gehandicaptenzorg](#) (VGZ).

Bij de organisatie waar Sandra werkt is vóór bekend werd dat het uitgangspunt voor bezoek in de gehandicaptenzorg 'Nee, tenzij' is al een stop op bezoek afgekondigd. Dit zorgt soms voor ingewikkelde situaties, zeker als een cliënt ziek wordt. Sandra: "Zo krijgen we de vraag: 'Stel mijn kwetsbare kind krijgt het coronavirus en moet naar het ziekenhuis. Mag ik dan mee?' Ik geef dan aan dat wij zullen uitleggen waarom het voor de cliënt belangrijk is dat er iemand meegaat, maar dat onze stem niet per definitie de doorslag geeft. Soms zal de ambulancedienst of het ziekenhuis er iets van vinden. Ik probeer eerlijk te blijven, verwachtingen te managen. Ik snap dat het voor de familie ook een enorm spannende tijd is. Het contact onderhouden met cliënten via beeldbellen is soms heel ingewikkeld. Sommige cliënten snappen het niet. Aan de andere kant heb ik ook situaties gezien waarbij gedacht werd: deze cliënt heeft zo'n laag niveau, dat gaat vast niet lukken. Maar de cliënt genoot enorm. Er verscheen een stralende lach toen de familie een liedje zong. Als ik het vertel, krijg ik weer kippenvel."

Bron: venvn.nl, 5 april

5. Organiseren van zorg (1/3)

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/speelde het?	Landelijk/regionaal?
Dagactiviteiten afgezegd en bezoek niet mogelijk tot 1 juni	- Tot 1 juni waren dagactiviteiten afgezegd. - Vanaf 23 maart waren bezoeken weer mogelijk indien dat in het belang van de cliënt was. - Uiterlijk 15 juni was bezoek weer mogelijk. - Uiterlijk 1 juli konden weer afspraken worden gemaakt over logeren.	Gehele branche	Maart-mei	Landelijk
Er wordt een groot (geestelijk) beroep gedaan op ouders	- Ouders kunnen hun kind niet zien. - Bij ouders die hun kind thuis hebben ligt 'Zorgburn-out' op de loer. 80% heeft geen alternatief. - Uit een onderzoek in augustus blijkt dat ouders worden niet altijd betrokken bij het maken van afspraken.	- Ouders/verzorgers - Onderzoek Kansplus	- Maart-mei - Augustus	Landelijk

5. Organiseren van zorg (2/3)

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/speelde het?	Landelijk/regionaal?
Specifieke protocollen zorgverlening in de Coronatijd vanaf juli	Mensen met een beperking waren tot juli nog nauwelijks betrokken bij de protocollen die door ondernemers en overheden worden gemaakt voor de anderhalvemeter samenleving. Dat is sinds juli veranderd met de komst van protocollen voor reizen en toegankelijkheid openbare ruimte.	O.a: - ANVR - VGN - Ieder(in) - RIVM - VNG	Juli	Landelijk
Organisaties willen branche-overstijgende crisisteams (los van Corona)	ActiZ, NVAVG, Verenso en VGN willen één crisisdienst per regio voor zowel de psychiatrie als de VVT en de gehandicaptenzorg.	ActiZ, NVAVG, Verenso en VGN	Juli	Landelijk

5. Organiseren van zorg (3/3)

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/speelde het?	Landelijk/regionaal?
Er wordt nagedacht over beleid bij een 2e golf/nieuwe piek van Corona	VGN directeur pleit voor differentiatie in aanpak en geen lockdown voor de hele branche	VGN	Juli	Landelijk
Recht op IC-zorg gehandicapten	Het hebben van een verstandelijke beperking mag geen contra-indicatie vormen voor een opname in het ziekenhuis of op de intensive care bij een eventuele besmetting met het SARS-CoV-2-virus. Dat stelt de Nederlandse Vereniging van Artsen Verstandelijk Gehandicapten (NVAVG) in een nieuwe leidraad medio april.	NVAVG	Medio april	Landelijk

Voorbeelden Organiseren van zorg (1/6)

Coronacrisis: Handvatten voor heropening dagbestedingslocaties

2 juni 2020

Steeds meer dagbestedingslocaties (her)openen hun deuren voor deelnemers en cliënten. Ook mogen algemene voorzieningen, zoals huizen van de wijk, per 1 juni (deels) open. Nu de waarde van dagbesteding en sociale voorzieningen zo zichtbaar is geworden, gaan locaties het liefst zo snel mogelijk weer open. Tegelijkertijd roept deze heropening vragen op bij aanbieders en gemeenten. Want hoe organiseer je dat in deze tijd van crisis?

Bron: movisie.nl, 2 juni

Bezoek in de gehandicaptenzorg: alleen als het essentieel is voor cliënt

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft maandag met onder andere de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) een akkoord bereikt over de bezoekersregeling in zorginstellingen. Gehandicapten in een zorginstelling mogen alleen bezoek ontvangen als dit bezoek van essentieel belang is voor de cliënt.

Bron: nu.nl, 23 maart

Voorbeelden Organiseren van zorg (2/6)

Blijdschap gehandicaptenzorg nu bezoekregeling wordt verruimd

Er komt een verruimde bezoekregeling voor de gehandicaptenzorg en ook de dagbesteding start weer op. Het is een van de versoepelingen van de coronamaatregelen die het kabinet bekend heeft gemaakt. Boris van der Ham, voorzitter van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN), is verheugd: "Er is een horizon geschetst."

Uiterlijk 15 juni zou iedere cliënt bezoek moeten kunnen ontvangen. Kinderen op een woongroep kunnen volgende week al bezoek ontvangen, van twee vaste bezoekers. Dat is maatwerk, weet Van der Ham. "Alle instellingen bekijken zelf wat wel of niet haalbaar is." En per 1 juli wordt met iedere cliënt die dat wenst een afspraak gemaakt over logeren buiten de instelling, aldus VGN.

Bron: nos.nl, 19 mei

"Uiterlijk 15 juni mogen mensen met een beperking, onder voorwaarden, weer bezoek ontvangen. Belangrijke stap in de nieuwe #bezoekregeling #gehandicaptenzorg! i.s.m. @Iederin, @KansPlusNL, @hetLSR, @LFBNederland, @NVAVG, @PerSaldo95 @NVOpedagogen."

Bron: twitter.com, 22 mei

Voorbeelden Organiseren van zorg (3/6)

'We missen hem', Jacomien en Paul zien zoon weken niet door verlengde coronamaatregelen

Onmacht

'Hij vraagt ook: Wanneer kom je op bezoek? Je kunt daar eigenlijk geen antwoord op geven. Voor ons is het lastig omdat we geen zicht hebben op een einddatum', aldus moeder Jacomien. 'We missen hem gewoon. Het is een gevoel van onmacht wat iedereen nu heeft.'

'We hebben geen keus', zegt Paul. 'De zorg op de zorgboerderij is fantastisch en op dit moment zouden we dat zelf niet eens kunnen.' Toch is het moeilijk. 'Ja natuurlijk. Aan de andere kant wil je ook niet dat jij verantwoordelijk bent voor het feit dat hij eventueel ziek wordt, of de andere bewoners ziek worden. In de zorgboerderij wonen heel kwetsbare kinderen.'

Bron: omroep gelderland.nl, 1 april

NZG 'Zorgburn-out' op de loer bij ouders van kind met verstandelijke beperking - 24 april '20

Ouders die thuis voor hun kinderen met een verstandelijke beperking zorgen, komen steeds verder in de knel. Ruim 80 procent van de ouders heeft geen back-up. Dit beeld komt naar voren uit een enquête van Leder(in) en KansPlus in samenwerking met andere organisaties voor mensen met een verstandelijke beperking. Dit meldt Leder(in).

De helft van de ouders die heeft gereageerd, geeft aan dat ze flink onder druk staan en bang zijn uiteindelijk de zorg niet langer aan te kunnen. Voor de al zwaarbelaste gezinnen dreigt een 'zorgburn-out', zonder dat er een achtervang of plan B is. Ze komen in de praktijk steeds meer alleen te staan voor de verzorging van hun kinderen met een verstandelijke beperking. Door de coronacrisis zijn de ondersteuning vanuit bijvoorbeeld dagbesteding, zorginstellingen, respijtzorg en paramedische zorg zijn bijna volledig weggefallen.

Een van de ouders: "Mijn kind met autisme heeft heel veel moeite met hulp via de telefoon. Voor haar werkt dit niet. Ze kan dan niet goed overbrengen wat haar problemen zijn. Juist nu in deze tijd is haar hele dag- en weekstructuur onwerkbaar omdat scholen en verenigingen gesloten zijn."

Bron: nationalezorggids.nl, 24 april

Voorbeelden Organiseren van zorg (4/6)

Met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zijn afspraken gemaakt over de versoepeling van de maatregelen met betrekking tot het bezoek, logeren en dagbesteding binnen de gehandicaptenzorg. Hierin staat de mate van samenspraak en locatiegericht beleid centraal en de manier waarop de afspraken rond (de versoepeling van) de maatregelen in de praktijk zijn uitgewerkt.

Over de versoepeling van de corona-maatregelen is het merendeel van de respondenten tevreden. Desalniettemin bestaat er nog ontevredenheid over de bezoeksregeling, is logeren niet voor iedereen die dat wil mogelijk en is nog lang niet voor iedereen de dagbesteding weer op het oude 'voor de coronacrisis' niveau. Ook het vervoer van en naar de dagbesteding lijkt nog niet goed geregeld.

Het is daarnaast nog steeds niet vanzelfsprekend dat cliënten en naasten worden betrokken bij het maken van afspraken rond de coronamaatregelen. Terwijl ook uit de enquête blijkt dat daar waar naasten hebben mogen meepraten met afspraken rond de bezoeksregeling, ze opvallend tevredener zijn over hoe de regels in de praktijk uitpakken.

Samenspraak en locatiegericht beleid, waar het ministerie van VWS toe heeft opgeroepen, komt onvoldoende tot zijn recht. Meer samenspraak op initiatief van de zorgaanbieder is niet vrijblijvend en moet beter van de grond komen.

Bron: kansplus.nl, 11 augustus

Naasten vinden dat betrokkenheid groter kan

f Deel op FB t Tweet in LinkedIn p Print

■ GGZ 26 augustus 2020 ⌚ Laatst bijgewerkt: 26 augustus 2020 ⚙

Behoeft aan samenspraak bij vormgeven coronabeleid

Naasten van mensen met een verstandelijke beperking hebben begrip voor de coronamaatregelen in de gehandicaptenzorg. Wel wensen zij dat zorginstellingen hen na de zomer meer betrekken bij de invulling van de coronamaatregelen in hun instelling, om te kunnen toezien dat er ook rekening wordt gehouden met hun zorgen en wensen. Daarnaast zouden zij graag zien dat zorginstellingen helder communiceren en hun besluiten uitleggen. Dit blijkt uit een vragenlijstonderzoek dat het Nivel afgelopen juni uitvoerde.

De naasten hopen dat de zorginstellingen hen deelgenoot maken van de onzekerheden die zij ervaren en van de keuzes die zij maken in regulering van onder meer bezoek, logeren, ondersteuning en dagbesteding.

Bron: zorgkrant.nl, 26 augustus

Voorbeelden Organiseren van zorg (5/6)

PROTOCOLLEN 1,5 METER: TOENEMENDE AANDACHT VOOR MENSEN MET EEN BEPERKING

Bron: [Ieder\(in\)](#)

Mensen met een beperking zijn nog nauwelijks betrokken bij de protocollen die door ondernemers en overheden worden gemaakt voor de anderhalvemeter samenleving. We zijn daarom blij dat er drie protocollen zijn verschenen waarin dat wel gebeurt,

Organisaties in de dagrecreatie (pretparken en dierentuinen) hebben samen met ervaringsdeskundigen, Ieder(in) en vele andere betrokkenen een inclusieparagraaf in hun 1,5 meter protocol opgenomen. Rick Brink heeft namens de recreatiebedrijven en betrokken bij het protocol het eerste exemplaar aan staatssecretaris Mona Keijzer aangeboden. Bekijk hieronder het protocol toegankelijk dagje uit.

Reizen met zorg en ondersteuning

Reisorganisaties die reizen aanbieden met zorg en ondersteuning hebben samen met ANVR, VGN, Ieder(in) en vele andere organisaties een protocol gemaakt. Hiermee kunnen mensen met een beperking die intensieve ondersteuning nodig hebben wel met vakantie. De 1,5 meter maatregelen kunnen voor hen en hun begeleiders/verzorgers niet van toepassing zijn. Maar het protocol neemt de richtlijnen van het RIVM wel in acht. Het RIVM heeft het protocol inmiddels goedgekeurd.

Toegankelijke openbare ruimte

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft een handreiking voor gemeenten gemaakt over hoe de 1,5 meter regels toegepast kunnen worden in de openbare ruimte. In de handreiking wordt nadrukkelijk rekening gehouden met mensen met een beperking. Dat gaat onder meer over vrijhouden van geleidelijnen, zorgen voor rustplekken, duidelijke bewegwijzering en beschikbaarheid van openbare, toegankelijke toiletten. Ieder(in) heeft ook aan deze handreiking bijgedragen. De handreiking heeft als titel "Handreiking crowd management". Download het protocol hieronder.

'Sluit mensen met een verstandelijke beperking niet uit van ic'

17/04/2020

Het hebben van een verstandelijke beperking mag geen contra-indicatie vormen voor een opname in het ziekenhuis of op de intensive care bij een eventuele besmetting met het SARS-CoV-2-virus. Dat stelt de Nederlandse Vereniging van Artsen Verstandelijk Gehandicapten (NVAVG) in een nieuwe leidraad.

Artsen verstandelijk gehandicapten (AVG's) en vooral belangenverenigingen maken zich zorgen over de eventuele consequenties voor mensen met een verstandelijke beperking als 'code zwart' of 'fase 3' in de coronacrisis van toepassing wordt. Dat zegt Agnies van Eeghen, AVG en voorzitter van de leidraadwerkgroep. In die fase is er sprake van een beddentekort op de ic's en moet worden besloten wie wel en wie niet voor een behandeling in aanmerking komt.

Van Eeghen: 'In de richtlijnen die tot nu toe worden gebruikt voor patiënten met covid-19 en ook in het pandemiedraaiboek van de Nederlandse Vereniging voor Intensive Care wordt uitgegaan van de clinical frailty scale. Dat is een methode om de kwetsbaarheid van ouderen in te schatten.

Bron: reuma-arnhem.nl, 17 april

Bron: handicapnieuws.net, 6 juli

11-9-2020

AZW - Brancherapportage Gehandicaptenzorg

ONDERZOEKSPROGRAMMA
ARBEIDSMARKT
ZORG & WELZIJN

Voorbeelden Organiseren van zorg (6/6)

Nieuws

Standpunt ActiZ, NVAVG, Verenso en VGN over toekomst crisisdiensten

< Delen

23 juni 2020

ActiZ, NVAVG, Verenso en VGN willen één crisisdienst per regio voor zowel de psychiatrie als de VVT en de gehandicaptenzorg, en goede afspraken tussen de branches en met zorgverzekeraars over crisisopvang en vervolgzorg. Dat staat in het standpunt van ActiZ, NVAVG, Verenso en VGN over de toekomst van de crisisdiensten dat naar de Nederlandse GGZ, VWS, NZa en ZN is gestuurd (zie bijlage). De door de GGZ bepleite 24/7 beschikbaarheid van SO's en AVG-artsen voor het doen van crisisbeoordelingen achten wij onnodig en uiterst ondoelmatig.

Bron: vgn.nl, 23 juni

11-9-2020

AZW - Brancherapportage Gehandicaptenzorg

Bluiminck en Soffer: 'Gooi bij een volgende coronagolf niet de hele sector op slot'

Differentiëren

De diversiteit van de sector was volgens Bluiminck niet terug te zien in het beleid. 'Iedereen werd gedwongen binnen te blijven, terwijl je daarin moet differentiëren. Als blijkt dat jongeren met een beperking relatief weinig risico lopen om besmet te raken en de kans klein is dat zij anderen besmetten, zijn er voor hen veel meer mogelijkheden.' De VGN-directeur pleit er verder sterk voor bij een volgende coronagolf geen landelijk beleid te voeren. 'We moeten een landelijke lockdown voorkomen en niet opnieuw een hele sector op slot gooien.'

Bron: vgn.nl, 23 juni

6. Werkomgeving (1/2)

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/speelde het?	Landelijk/regionaal?
Er is een tekort aan testen en beschermingsmiddelen en dat geeft sommigen een onveilig gevoel	• Instellingen in de gehandicaptenzorg en ouders van kinderen die in deze instellingen wonen, stellen dat er veel te weinig op Corona wordt getest. Bovendien is er een gebrek aan mondkapjes en beschermende kleding. • Medewerkers voelen zich kwetsbaar door gebrek aan bescherming. De veiligheid van personeel is in het geding. • VGN stelt Corona-app beschikbaar aan de branche (bericht 24 april).	• Branche • VGN	• Maart – mei	• Landelijk

6. Werkomgeving (2/2)

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/speelde het?	Landelijk/regionaal?
Verschillende geluiden over toename werkdruk	- Onderzoek van inspectie geeft aan dat de werkdruk nauwelijks of matig is toegenomen voor de gehele branche (mei). - SCP geeft in juni aan dat de werkdruk waarschijnlijk gestegen is voor gehandicapten in instellingen.	- Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd - SCP	- Onderzoek mei - Rapport juni	Landelijk
Problemen in gehandicaptenzorg door tekort testcapaciteit	De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) roept minister De Jonge op de testcapaciteit te verhogen en er voor te zorgen dat de uitslagen van de testen van zorgmedewerkers er binnen 48 uur zijn. Ook moeten mensen in de zorg voorrang krijgen bij het testen op corona.	VGN	Begin september	Landelijk

Voorbeelden Werkomgeving (1/5)

Gehandicaptenzorg waarschuwt voor gebrek aan tests en beschermingsmiddelen

Daniël Heeringa
redacteur ·

Instellingen in de gehandicaptenzorg en ouders van kinderen die in deze instellingen wonen, stellen dat er veel te weinig op corona wordt getest. Bovendien is er een gebrek aan mondkapjes en beschermende kleding, vertellen zij aan *Nieuwsuur*.

In Nederland wonen ruim 70.000 verstandelijk- en lichamelijk gehandicapten in instellingen. Het is een sector waar relatief veel fysiek contact is tussen zorgverleners en cliënten, en daarom kan het coronavirus zich er zonder goede bescherming makkelijk verspreiden, vrezen instellingen en ouders. De gehandicaptenzorg wordt nu te weinig geholpen bij de problemen, vinden ze.

Bron: nos.nl, 22 maart

Oproep VGN aan Kamer: Bescherm de gehandicaptenzorg!

 Delen

08 april 2020

Vanmiddag debatteert de Kamer over het beleid van het kabinet met betrekking tot het coronavirus. In een brief aan de Kamer vraagt de VGN met klem om de benodigde beschermingsmiddelen beschikbaar te stellen aan de gehandicaptenzorg, zodat zorgprofessionals én cliënten goed beschermd zijn tegen een besmetting met het coronavirus. Het tekort aan beschermingsmiddelen wordt steeds nijpender en zorgaanbieders in de gehandicaptenzorg maken zich hierover steeds meer zorgen.

Bron: vgn.nl, 8 april

Voorbeelden Werkomgeving (2/5)

“Hier gehandicapten zorg 30/35 ADLers die komen en gaan en hoog ziekteverzuim al die tijd onbeschermd werken Wie beschermd wie ? Wij worden niet beschermd. Onveilig gevoel.”

Bron: twitter.com, 24 juni

‘Ik kan een knuffel niet weigeren.’ In gehandicaptenzorg is 1,5-meterregel geen optie

Bron: gooieneemlander.nl, 24 april

Inzet van kwetsbare medewerkers

🕒 1 minuten

🔗 Delen

03 april 2020

Sommige medewerkers in de gehandicaptenzorg zijn extra bezorgd om het Covid-19 virus op te lopen. Medewerkers voelen zich kwetsbaar, omdat zij een (chronische) onderliggende aandoening hebben, zwanger zijn of thuis een gezins- / familielid hebben met een (chronische) onderliggende aandoening. De VGN krijgt hier veel vragen over binnen van zowel medewerkers als organisaties.

Formeel zijn deze medewerkers niet ‘ziek’. Dit betekent dat deze medewerkers kunnen blijven werken. Dat is belangrijk om de continuïteit van zorg te kunnen blijven waarborgen. Uiteraard worden de richtlijnen van het RIVM hierin gevolgd. Het RIVM heeft een richtlijn voor kwetsbare medewerkers opgesteld. Zie: <https://lci.rivm.nl/kwetsbare-medewerkers> . Op hoofdlijnen geldt:

Gezien de gezondheidsrisico's die kwetsbare medewerkers lopen, is het advies om met de betreffende medewerker in gesprek te gaan, eventueel in combinatie met de huisarts of bedrijfsarts en samen te kijken wat er wel mogelijk is in het eigen werk of bijvoorbeeld op een andere plek in de organisatie of vanuit huis.

Bron: vgn.nl, 3 april

ONDERZOEKSPROGRAMMA
ARBEIDSMARKT
ZORG & WELZIJN

Voorbeelden Werkomgeving (3/5)

Nieuws

VGN stelt de OLVG corona check-app beschikbaar voor de gehandicaptensector

[Delen](#)

14 april 2020

Als medewerker in de gehandicaptenzorg wil je snel weten of je mogelijk besmet bent met het coronavirus. Leden van de VGN kunnen vanaf nu de OLVG corona check-app aan al hun medewerkers aanbieden in regio's waar deze app al actief is. Via deze app kunnen (zorg)professionals hun gezondheid goed in de gaten houden en symptomen van het coronavirus vroegtijdig signaleren. Het is een waardevolle aanvulling op de bestaande voorzorgsmaatregelen die al zijn genomen. De VGN is de eerste brancheorganisaties die haar leden deze mogelijkheid biedt.

Bron: vgn.nl, 14 april

Voorbeelden Werkomgeving (4/5)

Ondanks beperkingen continuïteit gehandicaptenzorg mogelijk

Nieuwsbericht | 06-05-2020 | 18:13

Organisatie van zorg

De meeste zorgaanbieders geven aan dat het ziekteverzuim en de werkdruk nauwelijks of matig zijn toegenomen. Zorgaanbieders hebben bijvoorbeeld zorgverleners van de dagbesteding overgeplaatst naar de woningen zodat zij daar hun collega's kunnen ondersteunen. De coronacrisis biedt ook kansen in de organisatie van de zorg. Zorgaanbieders kijken kritisch naar hoe ze de zorg georganiseerd hebben. Innovaties, zoals het beeldbellen, zijn versneld ingevoerd. Er blijven veel zorgen bij zowel de grote als kleine zorgaanbieders over de financiële gevolgen van de crisis en de afhandeling daarvan.

Wie heeft de inspectie gesproken?

De zorgaanbieders waren grote en kleine organisaties verspreid door heel Nederland. Ook vroeg de inspectie twee brancheorganisaties (de VGN en FLZ) in de gehandicaptenzorg naar hun ervaringen. De inspectie gebruikt de uitkomsten van deze belrondes om het ministerie van VWS een actueel beeld te geven van (mogelijke) knelpunten in de gehandicaptenzorg. Op deze manier wil de inspectie met haar toezicht de sector ondersteunen.

Mensen in wooninstellingen

Daarnaast heeft de beperkte bezoeksregeling nog een negatief gevolg. Normaal gesproken wordt het sociaal netwerk van bewoners (vooral ouders maar ook wel broers en zussen) betrokken bij de zorg en ondersteuning in de instellingen (Gijzel et al. 2017). Dit netwerk helpt bijvoorbeeld ook bij uitjes of bij het begeleiden naar medische afspraken. Ook vrijwilligers zijn van belang bij het uitvoeren van welzijnsactiviteiten, activiteitenbegeleiding en praktische ondersteuning (Gijzel et al. 2017). Aangezien niet alleen familie maar vaak ook vrijwilligers geen toegang kregen tot de woonvormen, viel ook een deel van deze ondersteuning weg (VGN 2020b). De **werkdruk** voor het personeel zal hierdoor hoger zijn geworden.

Bron: SCP, 15 juni

Voorbeelden Werkomgeving (5/5)

Enorm risico op uitbraak bij gehandicaptenzorg door tekort aan testcapaciteit

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) zegt dat de hele sector onder enorme druk is komen te staan, door een **tekort aan testcapaciteit** voor zorgmedewerkers. De kans op een uitbraak van het coronavirus is daardoor enorm, als het al niet te laat is.

VGN-voorzitter Boris van der Ham (die van D66, ja) legt uit wat er precies misgaat. De sector wordt volgens hem namelijk uiteindelijk geconfronteerd met een keuze: mensen met lichte klachten inzetten of noodzakelijke zorg niet verlenen. "Geen van de twee opties is zonder risico en schade", zegt Van der Ham. Zorgmedewerkers die besmet zijn geraakt zouden dus voor nog veel meer besmettingen kunnen zorgen, ruim vóór ze bevestiging krijgen!

Bij de ene instelling vallen ze eerder uit, vanwege duidelijke klachten of uit voorzorg. Maar bij de andere instelling moeten ze pas bij echt ernstige klachten thuisblijven. Als dat nog een optie is.

Bron: dagelijksestandaard.nl, 6 september

11-9-2020

AZW - Brancherapportage Gehandicaptenzorg

NZG 'Problemen in gehandicaptenzorg door tekort testcapaciteit' - 07 september '20

Instellingen in de gehandicaptenzorg dreigen in de problemen te komen door het tekort aan testcapaciteit voor zorgmedewerkers. De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) heeft dat in een brief aan minister Hugo de Jonge van Volksgezondheid laten weten. De organisatie roept de minister op de testcapaciteit te verhogen en er voor te zorgen dat de uitslagen van de testen van zorgmedewerkers er binnen 48 uur zijn. Ook moeten mensen in de zorg voorrang krijgen bij het testen op corona.

"Medewerkers moeten nu soms vier tot vijf dagen wachten voordat ze een uitslag krijgen en kunnen in de tijd niet werken. De gehandicaptenzorg staat hierdoor zwaar onder druk", zegt voorzitter Boris van der Ham tegen de NOS. "En dat terwijl het verkoudheidsseizoen nog moet beginnen. Het lukt veel zorgorganisaties nog net om met kunst- en vliegwerk de bezetting rond te krijgen."

Noodzakelijke zorg niet verlenen

Als De Jonge geen maatregelen neemt, komen instellingen volgens Van der Ham anders uiteindelijk voor de afweging te staan: mensen met lichte klachten inzetten of noodzakelijke zorg niet verlenen. "Geen van de twee opties is zonder risico en schade."

Door: ANP

Bron: nationalezorggids.nl, 7 september

7. Psychische druk/nazorg

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/speelde het?	Landelijk/regionaal?
Stress, angst en schuldgevoelens bij zorgpersoneel	• Er ontstonden schuldgevoelens tussen cliënten en zorgverleners. Omdat zij noodgedwongen onbeschermd bij elkaar in de buurt kwamen. De angst dat zij het virus over en weer konden overbrengen, leidde tot stress. • Psychische ondersteuning van medewerkers is meer dan ooit nodig, laat psycholoog Roderik Bender van ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum in hetzelfde artikel weten.'	• Branche • VGN	• Continu	• Landelijk

Voorbeelden Psychische druk/nazorg

Stress, angst en eenzaamheid

Al deze veranderingen en inperkingen brengen stress met zich mee. Voor cliënten zelf, voor naasten maar ook voor zorgverleners. Mensen met een verstandelijke beperking snappen niet wat corona is. Ze willen hun familie weer zien, vinden beschermende kleding maar eng, hebben behoefte aan een knuffel en willen naar buiten of naar de dagopvang. Nu dat niet kan reageren zij met meer angst, verdriet, boosheid en verwarring. Dat roept ook vragen op hoe je daar als professional mee moet omgaan. Waar en bij wie kun je antwoorden vinden?

Er ontstonden ook schuldgevoelens tussen cliënten en zorgverleners. Omdat zij noodgedwongen onbeschermd bij elkaar in de buurt kwamen. De angst dat zij het virus over en weer konden overbrengen, leidde tot stress.

Bron: publicaties.zonmw.nl, 4 juni

GEHANDICAPTENZORG | 10 AUG 2020

Coronastress vraagt luisterend oor van leidinggevende

Laagdrempelig, zichtbaar en nabij, dat zijn wat de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) betreft de belangrijkste elementen van effectieve ondersteuning van medewerkers in coronatijd. Leidinggevenden dienen daarbij het voortouw te nemen door zich actief en open op te stellen. Als branchevereniging staat VGN bestuurders en managers bij met een notitie en instructiefilm over het onderwerp.

Bron: zorgvisie.nl, 10 augustus

8. Opleiden en ontwikkelen (1/2)

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/ speelde het?	Landelijk/ regionaal?
Fysiek onderwijs is lastig, online opleiden is een oplossing	- Leren en ontwikkelen kan minder goed in Coronatijd. - Online trainingen kunnen worden gebruikt om personeel op te leiden. In dit geval door 's Heeren Loo.	's Heeren Loo	Continu	Landelijk
Vouchers voor kruisbestuiving tussen mbo en gehandicapten-branchen	De voucher vanuit het ZonMw kennisprogramma Gewoon Bijzonder van maximaal €10.000 biedt financiële ondersteuning voor het kennis laten maken van MBO-ers met de gehandicaptenzorg.	- ZonMw kennisprogramma Gewoon Bijzonder - MBO	Tot 25 februari 2021	Landelijk

8. Opleiden en ontwikkelen (2/2)

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/speelde het?	Landelijk/regionaal?
Zorgen over het aantal opleidingsplaatsen psychologen	Het aantal gesubsidieerde opleidingsplaatsen voor gezondheidszorgpsychologen in de ouderenzorg en de gehandicaptenzorg dreigt te worden geminimaliseerd. Beroepsverenigingen ActiZ en VGN hebben vorige maand bij het ministerie van VWS aan de bel getrokken. Ze zitten met de handen in het haar omdat voor hun branches slechts de helft en twee derde van de gevraagde opleidingsplaatsen worden toegekend.	- VGN - ActiZ - VWS	Augustus	Landelijk

Voorbeelden Opleiden en ontwikkelen (1/3)

Leren en ontwikkelen in tijden van corona

26 augustus 2020

Hoewel leren en ontwikkelen in tijden van corona belangrijker is dan ooit, is het nu lastig om klassikale trainingen te organiseren. Gelukkig is online leren een goed alternatief, zeker nu veel medewerkers de voordelen van online samenwerken ontdekken. Mede daarom gebruiken ruim vijftig gehandicaptenzorginstellingen de elektronische leeromgeving van de VGN Academie voor een breed scala aan online opleidingen. Goed nieuws voor VGN-leden die nog niet deelnemen: instappen is nu weer mogelijk!

De online leertrajecten zijn via internet of rechtstreeks in de leeromgeving van de organisatie te volgen. [De VGN Academie](#) vult de rijk gevulde opleidingscatalogus dit jaar aan met nieuwe e-learningen over Leefstijl en Slaap, EVB/EMB, Methodisch werken, Seksualiteit, Groepsdynamica en Gehechtheidsproblematiek. De leerpakketten zijn goed te integreren met de praktijk, want ze bestaan uit casussen, video's, job-aids, games, podcasts, praktijkopdrachten en werkvormen voor teamleren.

Bron: vgn.nl, 26 augustus

Ook op andere gebieden werkt 's Heeren Loo samen met collega-zorgaanbieders, licht Troost toe. 'Zo doen we mee aan de Academie voor Zelfstandigheid. Deze academie ontwikkelt cursussen en opleidingen waarmee zorgmedewerkers bepaalde vaardigheden kunnen ontwikkelen en zelfs certificaten kunnen behalen. Hiermee zijn zij breder inzetbaar, wat nu zeker van pas komt maar ook als de crisis hopelijk straks voorbij is.' Onlangs werd bekend dat Vereniging

Bron: zorgvisie.nl, 1 mei

Voorbeelden Opleiden en ontwikkelen (2/3)

16 juni 2020

Door samenwerking tussen zorgprofessionals vanuit de gehandicaptensector, ervaringsdeskundigen en mbo-docenten kan de dagelijkse praktijk van de gehandicaptensector beter voor het voetlicht worden gebracht bij mbo-studenten (maatschappelijke) zorg. De voucher vanuit het ZonMw kennisprogramma Gewoon Bijzonder van maximaal €10.000 biedt hiervoor financiële ondersteuning.

Achtergrond

Doel van de 'Gewoon Bijzonder-vouchers' is om kruisbestuiving tussen mbo (maatschappelijke) zorgopleidingen (bijv. verzorgende IG, mbo-verpleegkundige, persoonlijke begeleider gehandicaptenzorg) en de gehandicaptensector te bewerkstelligen. Een voucher biedt financiële ondersteuning bij het organiseren en uitvoeren van deze kruisbestuiving en is bedoeld voor een mbo (maatschappelijke) zorgopleiding en een gehandicaptenzorginstelling samen. Met de voucher kunnen zorgprofessionals, samen met ervaringsdeskundigen, gastlessen verzorgen op het mbo; en docenten van het mbo de gehandicaptensector beter leren kennen en hun kennis overbrengen naar de praktijk. Inzet is om de dagelijkse praktijk van de gehandicaptensector beter voor het voetlicht te brengen bij mbo-studenten (maatschappelijke) zorg.

Aanvraag

In totaal is er in de periode van 15 juli 2020 t/m 25 februari 2021 vanuit het ZonMw programma [Gewoon Bijzonder](#) € 100.000,- beschikbaar met een maximum van € 10.000,- per voucher. Hierbij geldt het principe 'wie het eerst komt, het eerst maalt'. Indien het totale budget van € 100.000,- uitgeput is voordat de sluitingsdatum is bereikt, dan sluit de oproep. Een mbo en een gehandicaptenzorginstelling kunnen gezamenlijk een aanvraag indienen. De hoofdaanvrager, projectleider en bestuurlijk verantwoordelijke zijn afkomstig ofwel vanuit een mbo, ofwel vanuit een gehandicaptenzorgorganisatie. De partij die geen hoofdaanvrager is, is mede-aanvrager. Voor informatie over de randvoorwaarden en de aanvraagprocedure, [klik hier](#).

Vouchers voor kruis-bestuiving tussen mbo en gehandicaptensector

Bron: vgn.nl, 16 juni

Voorbeelden Opleiden en ontwikkelen (3/3)

Het aantal gesubsidieerde opleidingsplaatsen voor gezondheidszorgpsychologen in de ouderenzorg en de gehandicaptenzorg dreigt te worden geminimaliseerd. Beroepsverenigingen ActiZ en VGN hebben vorige maand bij het ministerie van VWS aan de bel getrokken. Ze zitten met de handen in het haar omdat voor hun sectoren slechts de helft en twee derde van de gevraagde opleidingsplaatsen worden toegekend. Voorlopig krijgen ze nul op het rekest.

Dat is te lezen in een brief die Nicole Kroon, directeur Macro-Economische Vraagstukken en Arbeidsmarkt bij VWS, op 21 juli stuurde naar Actiz en VGN en die per ongeluk is uitgelekt. Kroon reageerde daarmee op de oproep van Wouter van Soest, directeur Actiz, en Frank Bluiminck, directeur VGN, [om de toewijzingen voor gesubsidieerde opleidingsplaatsen voor gz-psychologen te heroverwegen](#). In augustus bleek dat dit jaar voor de ouderenzorg 105 opleidingsplaatsen zijn aangevraagd. Daarvan zijn er 48 toegewezen. Voor de gehandicaptenzorg zijn ook 105 plaatsen aangevraagd, maar daarvan zijn er iets meer toegekend: 69 plaatsen.

Zorgsectoren bakkeleien over opleidingsplaatsen gz-psychologen

Bron: skipr.n.nl, 27 augustus

9. Regelgeving en regeldruk

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/speelde het?	Landelijk/regionaal?
Ruimte voor (tijdelijke) inzet niet-geregistreerd personeel	Inzet van extra personeel in jeugddomein én spoedprocedure VOG	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)	Eind maart	Landelijk

Voorbeelden Regelgeving en regeldruk

30 maart 2020

Er kunnen grote tekorten aan personeel ontstaan in het jeugddomein als gevolg van het coronavirus. Organisaties kunnen bekwame niet (meer) geregistreeerde professionals inzetten als dat nodig is om de kwaliteit en continuïteit van ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en gezinnen te borgen.

Extra inzet personeel

Om de continuïteit van de zorg te blijven borgen kunnen organisaties extra personeel inzetten. In het Besluit Jeugdwet staat dat organisaties in het jeugddomein werkzaamheden kunnen toedelen aan een niet-geregistreeerde professional als ze aannemelijk kunnen maken dat dit niet afdoet aan de kwaliteit of zelfs noodzakelijk is voor de kwaliteit van hulp.

Dit biedt organisaties in het jeugddomein de ruimte om de zorg te organiseren met behulp van bekwaam personeel dat niet (meer) SKJ of artikel 3 Wet BIG geregistreerd is, waaronder voormalig personeel (artsen, verpleegkundigen, gezondheidszorgpsychologen en psychotherapeuten).

Specifiek voor de inzet van de volgende groepen professionals zijn voorwaarden opgesteld waar organisaties rekening mee moeten houden:

- Voormalige verpleegkundigen en artsen van wie de BIG-registratie na 1 januari 2018 verlopen is, kunnen ten tijde van de coronacrisis zelfstandig worden ingezet onder bepaalde voorwaarden. Die voorwaarden vindt u hier: <https://www.bigregister.nl/documenten/publicaties/2017/03/03/voorwaarde-inzet-artsen-en-verpleegkundigen-niet-praktiserend>
- Voor gekwalificeerde gedragswetenschappers die werkzaam zijn in de gesloten jeugdhulp blijft gelden dat zij moeten behoren tot de categorieën zoals beschreven in artikel 2 van de Regeling Jeugdwet. Dat vindt u hier: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0036007/2020-01-01#Paragraaf2>

Inzet van extra personeel in jeugddomein én speedprocedure VOG

Bron: vgn.nl, 30 maart

10. Financiering van zorg (1/2)

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/speelde het?	Landelijk/regionaal?
Zorgen om continuïteit financiering	- VGN uit vrees voor onvoldoende steun op 20 maart. - Op 23 maart ondersteunt zorgaanbieders in de langdurige zorg financieel met betrekking tot de financiële gevolgen van de Coronacrisis. Het uitgangspunt is dat een negatief effect van de Coronacrisis op de financiële positie van een zorgaanbieder wordt geneutraliseerd. - VGN vraagt aandacht voor de financiële onzekerheid vanaf 1 juli 2020 voor de gehandicaptenzorg (4 juni). - De landelijke dekking van omzetsderving stopt definitief op 1 juli. - Op 16 juni wordt bekend dat de periode waarvoor vanuit de Wlz compensatie voor omzetsderving geldt, voor de langdurige zorg wordt verlengd van 1 juli naar 1 augustus	- VGN - ZN - Branche	Maart - juli	Landelijk

11-9-2020

AZW - Brancherapportage Gehandicaptenzorg

10. Financiering van zorg (2/2)

Ontwikkeling	Richting/onderstroom	Onder wie speelt het?	Wanneer speelt/speelde het?	Landelijk/regionaal?
Zorgen om continuïteit financiering	- De NZa heeft de Wlz-beleidsregel "Corona" gewijzigd voor de maand juli. Conform het eerdere besluit van VWS is de compensatie voor omzetzending tussen 1 en 31 juli beperkt tot intramurale zorg en extramurale prestaties dagbesteding, inclusief vervoer. Vanaf 1 augustus stopt de generieke compensatie voor omzetzending én de mogelijkheid om alternatief ingevulde dagbesteding door te declareren. - De NZa biedt per 1 augustus een maatwerkoplossing. Het betreft een vergoeding voor de doorlopende kosten van zorgaanbieders, die als gevolg van het Coronavirus tijdelijk minder declarabele productie realiseren.	- NZA - VWS - Branche	Maart - juli	Landelijk

Voorbeelden Financiering van zorg (1/4)

ZN biedt financiële helderheid voor langdurige zorg

24 maart 2020

Op 23 maart heeft Zorgverzekeraars Nederland (ZN) een brief gestuurd aan de zorgbranches, waarin zij aangeven op welke wijze zij de zorgaanbieders in de langdurige zorg financieel ondersteunen met betrekking tot de financiële gevolgen van de coronacrisis. Het doel hiervan is om de zorgaanbieders comfort te bieden, zodat zij zich kunnen richten op het bieden van de noodzakelijke en veilige zorg. Het uitgangspunt is dat een negatief effect van de coronacrisis op de financiële positie van een zorgaanbieder wordt geneutraliseerd.

Knelpunten

ZN en de zorgkantoren geven in hun [brief](#) aan dat zij zien dat zorgaanbieders in de langdurige zorg, waaronder de gehandicaptenzorg, steeds meer financiële onzekerheid hebben als gevolg van de coronacrisis. Die onzekerheid betreft zowel de extra kosten waarmee zorgaanbieders worden geconfronteerd als de kosten die samenhangen met productieverlies, punten waar de VGN ook [aandacht](#) voor heeft gevraagd.

Bron: vgn.nl, 24 maart

Oplossingen

Zorgkantoren hebben gezocht naar oplossingen om de continuïteit van zorg op de korte termijn te garanderen en de continuïteit van (het) zorg(landschap) op langere termijn te borgen. De geboden maatregelen hieronder zijn tijdelijk en bedoeld voor het op korte termijn oplossen van knelpunten in de uitvoering. Zorgkantoren hebben op 4 fronten afspraken gemaakt met VWS, het Zorginstituut NL en de NZa over maatregelen. Deze betreffen:

1. Financiering van extra kosten

Zorgaanbieders maken extra kosten voor het leveren van zorg. Voor de vergoeding hiervan stelt de NZa een nieuwe regeling op. De VGN is hierover in gesprek met de NZa en andere betrokkenen.

2. Compensatie van omzetsderving

Zorgaanbieders die te maken hebben met teruglopende omzet als gevolg van de coronacrisis worden hiervoor gecompenseerd. De nadere uitwerking hiervan volgt. Het uitgangspunt is hierbij dat in elk geval tot 1 juni wordt vergoed conform de omzet in het contract of, in afwezigheid daarvan, een zo goed mogelijke inschatting daarvan als er geen coronacrisis zou zijn geweest. Zorgkantoren vertrouwen erop dat zorgaanbieders doorlopend verkennen hoe zij een eventuele omzetsdaling kunnen beperken en het beschikbare personeel inzetten waar nodig, binnen of buiten de eigen organisatie.

3. Het op peil houden van liquiditeit

Zorgkantoren zijn bereid tot het opzetten van of doorbetaling van voorschotten zoals een zorgaanbieder deze bij een situatie zonder uitbraak van het coronavirus zou ontvangen.

4. Een tijdelijke versoepeling van verantwoording

Gegeven de creativiteit die op dit moment gevraagd wordt van zorgaanbieders, is het goed denkbaar dat de reguliere afspraken voor verantwoording niet altijd opgevolgd kunnen worden. De NZa en zorgkantoren gaan uit van een pragmatisch ingestoken verantwoording van de gemaakte afspraken in deze crisisperiode. Dit bevordert dat zorgpersoneel op een andere wijze kan werken en ook op andere plekken inzetbaar is voor acute noden als gevolg van de coronacrisis.

Voorbeelden Financiering van zorg (2/4)

'Noodpakket heeft te weinig aandacht voor gehandicaptenzorg'

In de crisisaanpak vanwege het coronavirus lijkt er te weinig oog te zijn voor de gehandicaptenzorg. Directeur Frank Bluiminck van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland zegt in *De Telegraaf* dat bij zorgorganisaties grote onrust heerst over tekorten aan tests en bescherming, maar ook over de vraag of er wel financiële overheidssteun komt.

Volgens hem wordt in de tv-optredens van de regering over steunmaatregelen de gehandicaptenzorg helaas ook niet genoemd. „Bij zorgorganisaties ontstaat hierdoor veel onrust. Als er geen concrete steun is, moeten organisaties het aantal uren van hun werknemers gaan terugbrengen. Het kan toch niet zo zijn, dat uitgerekend in een crisissituatie organisaties moeten overgaan tot deeltijdontslagen voor zorgmedewerkers?“

Bron: vgn.nl, 20 maart

VGN wijst Kamer op financiële onzekerheid na einde compensatie

Minder omzet

Door de coronacrisis ervaren veel zorgaanbieders in de sector financiële onzekerheid. Dit omdat de maatregelen om verspreiding van het coronavirus te voorkomen leiden tot minder omzet en tegelijkertijd tot extra kosten in de zorg, ondersteuning en jeugdhulp aan mensen met een beperking.

Snel duidelijkheid

Vanaf 1 juli is de financiële zekerheid voor aanbieders niet meer geregeld, stelt de VGN in de aanloop naar een Kamerdebat op 4 juni. De compensatie voor meerkosten loopt tot 31 december 2020, maar voor de compensatie voor omzeterderving geldt vooralsnog de einddatum van 30 juni 2020. De VGN pleit er dan ook voor dat de minister zo snel mogelijk duidelijkheid biedt over de periode van financiële steun voor de gehandicaptenzorg.

Bron: vgn.nl, 4 juni

Voorbeelden Financiering van zorg (3/4)

16 juni 2020

Afgelopen vrijdag heeft VWS middels een Kamerbrief bekend gemaakt dat de periode waarvoor vanuit de Wlz compensatie voor omzetterderving geldt, voor de langdurige zorg wordt verlengd van 1 juli naar 1 augustus. VWS meldt dat aanbieders na deze datum in beginsel niet meer in aanmerking komen voor de vergoeding van de doorlopende kosten.

Wel vraagt VWS aan de NZa de beleidsregel aan te passen, zodat zorgkantoren de mogelijkheid krijgen om voor uitzonderlijke situaties tot uiterlijk 31 december 2020 maatwerkafspraken te maken. VWS geeft aan met de financiële maatregelen aan te sluiten bij het perspectief voor de herstart van de zorgverlening zelf, die is uitgewerkt in de "Routekaart voor mensen met een kwetsbare gezondheid inzake COVID-19".

Als VGN hebben wij gepleit voor verlenging van de periode van compensatie voor omzetterderving. VWS stelt nu echter het perspectief maar tot 1 augustus. Als overbruggingsmaatregel om alle prestaties weer op te starten, biedt dat ruimte. Het is nog onduidelijk of het ook na 1 augustus mogelijk blijft om dagbesteding op de woongroep of andere alternatieven voor dagbesteding te bieden. Echter, zoals het er nu naar uitziet, geldt ook na 1 augustus nog een groot aantal corona-maatregelen, onder meer het houden van 1,5 meter afstand. Daardoor blijven aanpassingen in de vormgeving van het zorgaanbod noodzakelijk. Vanuit de VGN zullen we ons hiervoor blijven inzetten. Zodra wij daar nieuws over hebben, informeren wij u daarover.

Bron: vgn.nl, 16 juni

Landelijke afspraak tot compensatie voor omzetterderving Sociaal Domein is gestopt

03 juli 2020

Ondanks continue lobbypogingen hebben we niet kunnen voorkomen dat Rijk en VNG de landelijke corona-afspraken tot compensatie van omzetterderving in het Sociaal Domein per 1 juli beëindigden. Hiermee vervalt de generieke oproep van Rijk en VNG aan gemeenten om hun aanbieders voor 100% door te betalen bij zorguitval. Onze concrete argumentatie dat corona(maatregelen) ertoe leiden dat de jeugdhulp en Wmo in een aantal gevallen ná 1 juli nog niet vergelijkbaar zullen zijn met die van vóór de coronacrisis, waardoor nog steeds omzetterderving zal optreden, hebben Rijk en VNG helaas niet kunnen overtuigen.

Bron: vgn.nl, 3 juli

Voorbeelden Financiering van zorg (4/4)

Compensatie voor omzetting en mogelijkheid alternatieve invulling dagbesteding stopt 1 augustus

06 juli 2020

De NZa heeft afgelopen vrijdag de Wlz-beleidsregel "corona" gewijzigd voor de maand juli. Conform het eerdere besluit van VWS is de compensatie voor omzetting tussen 1 en 31 juli beperkt tot intramurale zorg en extramurale prestaties dagbesteding, inclusief vervoer. Vanaf 1 augustus stopt de generieke compensatie voor omzetting én de mogelijkheid om alternatief ingevulde dagbesteding door te declareren. Wel werkt de NZa aan een maatwerkregeling per 1 augustus.

Bron: vgn.nl, 6 juli

NZa publiceert nieuwe Wlz-beleidsregel corona

30 juli 2020

De NZa heeft de beleidsregel SARS-CoV-2 virus (fase 3) gepubliceerd. Met deze beleidsregel wordt een maatwerkoplossing geboden door zorgaanbieders voor bepaalde situaties te compenseren voor inkomstenderving als gevolg van (een besmetting met) het coronavirus. Het betreft een vergoeding voor de doorlopende kosten van zorgaanbieders, die als gevolg van het coronavirus tijdelijk minder declarabele productie realiseren. Ook heeft de NZa op aandringen van de VGN voor de rest van dit jaar oplossingen vastgelegd voor situaties waarin dagbesteding niet volledig aan de bestaande prestatiebeschrijving voldoet.

Bron: vgn.nl, 30 juli

Bijlagen

ONDERZOEKSPROGRAMMA

ARBEIDSMARKT

ZORG & WELZIJN

NEWCOM
RESEARCH & CONSULTANCY

www.azwinfo.nl

Onderzoeksmethodiek in detail

Methode 1: beschrijvende observatie

- Gedurende 6 maanden is de berichtgeving in de media gevolgd, met behulp van een geavanceerde tool. Op basis van zoekopdrachten (zoekwoorden), zijn relevante mediaberichten geïdentificeerd en van zogeheten tags voorzien. De tags maken het mogelijk om berichten te rubriceren per branche en per thema.
- De berichtgeving in media betreft zowel grote 'mainstream' media als vakgerichte media. Alle denkbare media worden door de tool gevolgd.
- Ook social media zijn met behulp van deze tool in beeld gebracht. Het betreft Facebook en Twitter, maar ook blogs. Bij het volgen van social media is geen gebruik gemaakt van zogeheten tags, maar wel van zoekwoorden. Verder is de methodiek vergelijkbaar met media.
- Het bepalen van relevantie, het voorzien van tags en het rubriceren van berichtgeving is gedaan door senior onderzoekers.
- Deze methode omvat de periode van 1 maart tot en met 4 september.

Methode 2: observatieschema

- Met behulp van een observatieschema zijn discussiegroepen en fora in beeld gebracht. Een observatieschema betreft een semi-gestructureerde vragenlijst met een aantal vragen over een specifiek bericht/een post in een discussiegroep/forum. Met de vragenlijst is vastgesteld over welk (sub)thema het bericht ging, over welke branche het bericht ging en wat het sentiment was.
- Voorafgaand aan en tijdens de observatieperiode is bepaald welke groepen, fora en topics relevant zijn. De lijst is steeds aangevuld, onder andere met groepen die door AZW zijn genoemd.
- Een vast team heeft de berichten in de discussiegroepen gescand en de relevantie bepaald. Een bericht is als relevant gezien als het over één of meer vooraf bepaalde onderzoeksthema's ging.
- Het gaat hier om discussiegroepen op LinkedIn en Facebook, maar ook over 'algemene' fora met branche- of vakspecifieke topics.
- Deze methode omvat de periode van week 20 (half mei) tot en met week 36 (begin september).

Methode 3: bronnen en professionals

- Bronnen betreffen externe artikelen en rapporten die in de periode van week 20 (half mei) tot en met week 36 (begin september) verschenen/gepubliceerd zijn. De bronnen kunnen ingedeeld worden in drie categorieën:
 1. Artikelen en rapporten die gepubliceerd zijn door brancheorganisaties of beroepsverenigingen
 2. Artikelen en rapporten die gepubliceerd zijn door externe partijen, zoals CBS, UWV, Regioplus, maar ook door partijen als ABN Amro, KPMG en andere (onderzoeks)instellingen
 3. Cijfers met betrekking tot arbeidsmarktontwikkelingen verkregen van (o.a.) Regioplus, UWV, CBS.
- Bij professionals gaat het om gesprekken met professionals die werkzaam zijn in de diverse branches. In deze gesprekken is geobserveerd wat er in de afgelopen maanden gebeurd en gezien is in de organisaties en branches waar deze professionals werkzaam zijn. Het doel was om de andere 2 methoden aan te vullen, te zorgen dat we 'niets misten' en nuances aan te brengen.
- In totaal zijn 60 gesprekken met professionals gehouden. De respondenten vallen in drie groepen:
 1. HR-managers (grote organisaties) of bestuurders/managers (kleine organisaties)
 2. Professionals met expertise op een bepaald onderwerp (bv. innovatie) of een bepaalde beroepsgroep
 3. Vertegenwoordigers ondernemingsraden

Uitleg sentimentanalyse (pagina 16)

- Bij sentimentanalyse van sociale media & fora wordt geanalyseerd of een bericht positief, neutraal of negatief van karakter is. Hierbij zijn door ons twee methoden gehanteerd:
 - Social media: geautomatiseerde sentimentanalyse waarbij, op basis van woorden en zinnen in een bericht, middels de techniek Natural Language Processing (NLP) bepaald wordt wat de tonaliteit van een bericht is. De woorden en zinnen in het bericht worden afgezet tegen een vooraf gedefinieerde database met bepaalde woordwaardes. De nauwkeurigheid van deze methode ligt rond de 75%.
 - Fora/discussiegroepen: handmatige sentimentanalyse waarbij, op basis van woorden, zinnen en gebruik van leestekens en andere symbolen, door een medewerker van het onderzoeksbureau bepaald wordt of een bericht negatief, neutraal of positief van aard is.
- Het doel van de sentimentanalyse is voornamelijk om te bepalen ten aanzien van welke thematiek er vooral negatief dan wel positief sentiment overheerst binnen de discussie. De mate waarin berichten neutraal zijn dan wel een negatieve of positieve toonzetting hebben, is een indicatie voor de mate waarin bepaalde thematiek betrokkenen 'raakt'.

Bedankt voor uw aandacht

ONDERZOEKSPROGRAMMA

ARBEIDSMARKT

ZORG & WELZIJN

NEWCOM
RESEARCH & CONSULTANCY

www.azwinfo.nl